VERSTEGEN

accountants en adviseurs

Gemeente Montfoort

Toelichting Commissie BFS gemeente Montfoort
Rechtmatigheidsverantwoording

Montfoort | 5 maart 2024| 19.45u

Kort voorstellen

Wayne de Vries
Partner

- Gemeenten, gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen
- 25 jaar ervaring in controle en ondersteuning publieke sector organisaties

Guido Weijland
Opdrachtleider

- Gemeenten, gemeenschappelijke regelingen, woningcorporaties
- 5 jaar ervaring in controle en ondersteuning publieke sector

VERSTEGEN
accountants en adviseurs

Onderwerpen

- Jaarverantwoording 2023 van de gemeente Montfoort
- Rechtmatigheid: veranderingen 2022 / 2023
- Verbijzonderde interne controle (VIC)
- Ontwikkelingen rechtmatigheidsverantwoording en voortgang gemeente Montfoort

VERSTEGEN
accountants en adviseurs

Jaarverantwoording

De Jaarverantwoording 2023 van Montfoort bestaat uit:

- Jaarverslag
  - Programmaverantwoording
  - Paragrafen (waaronder paragraaf Bedrijfsvoering)
- Jaarrekening (waaronder Rechtmatigheidsverantwoording)
- Bijlagen

Verslaggevingsregels: Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

Nieuw 2023: Toelichting in Paragraaf Bedrijfsvoering (rechtmatigheid) en Rechtmatigheidsverantwoording (in jaarrekening).

VERSTEGEN
accountants en adviseurs

Rechtmatigheidsverantwoording m.i.v. 2023 – Waarom?

Rechtmatigheidsverantwoording: Waarom?

*- Het **college is verantwoordelijk** voor een rechtmatige uitvoering van de begroting.*
- Het is daarom aan het college om hier verantwoording over af te leggen.
*- Een randvoorwaarde is dat de verantwoording over de rechtmatigheid **efficiënt en effectief** dient te worden vormgegeven.*
*- De administratieve- en controlelasten dienen **niet te stijgen** en bij voorkeur af te nemen.*

Rechtmatigheidsverantwoording m.i.v. 2023 – Waarom?

Rechtmatigheidsverantwoording: Waarom?

*1.Een expliciete rechtmatigheidverantwoording **onderstreept de politieke aanspreekbaarheid** van het College van B&W en GS;*
*2.Het kan een **kwaliteitsverhogend** effect op de financiële bedrijfsvoering bij gemeenten en provincies hebben;*
*3.De voorgestelde methodiek sluit bovendien aan bij een **bredere maatschappelijke trend**, waarbij het bestuur verantwoording aflegt over de rechtmatigheid.*

Doel van de accountantscontrole

Tot en met verslagjaar **2022**:

- Geeft de jaarrekening van Montfoort een getrouw beeld (getrouwheid)?
- Zijn de mutaties in de jaarrekening rechtmatig tot stand gekomen (rechtmatigheid)?
- Oordeel geven over de WNT verantwoording (Wet normering topinkomens) en over de specifieke uitkeringen vanuit het rijk (“SiSa bijlage”)

VERSTEGEN
accountants en adviseurs

Rechtmatigheidsverantwoording

Belangrijke ontwikkeling vanaf verslagjaar **2023**:

- College stelt zelf vast dat de mutaties in de jaarrekening van Montfoort rechtmatig tot stand zijn gekomen (rechtmatigheidsverantwoording)
- Rechtmatigheidsverantwoording onderdeel van de jaarrekening
- De accountant van Montfoort stelt vast dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft (getrouwheid)

De accountant geeft alleen een getrouwheidsverklaring af

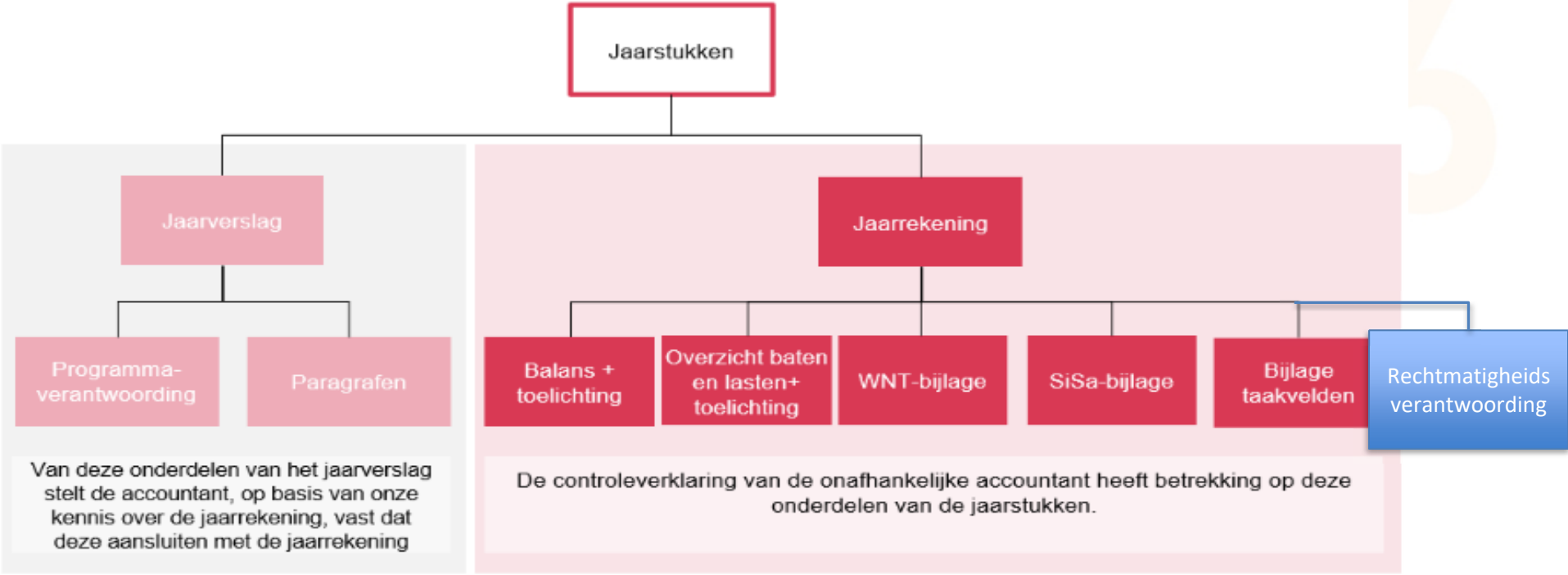
Besluitvorming rechtmatigheidsverantwoording is “definitief” (sinds september 2022) (Wet versterking decentrale rekenkamers, vastgesteld door Eerste Kamer)

N.B. Recentelijk veel onzekerheid ontstaan.

VERSTEGEN
accountants en adviseurs

Rechtmatigheidsverantwoording

- Rechtmatigheidsverantwoording → In de Jaarrekening
- Paragraaf bedrijfsvoering → Onderdeel van Jaarverslag

VERSTEGEN
accountants en adviseurs

De basis voor rechtmatigheid

Basis in beeld:

- Actueel zicht op financiële stromen: koppeling met processen
- Blijvend zicht op wet- en regelgeving (normenkader)
- Scherp zicht op de inrichting van processen en systemen

Dit leidt tot een overzicht van risico's, beheersingsmaatregelen, (interne en externe) controlewerkzaamheden

VERSTEGEN
accountants en adviseurs

VIC als basis voor rechtmatigheid 1/2

Goede en volledige VIC is een belangrijke basis voor de rechtmatigheidsverantwoording van Montfoort:

<u>Gewenste situatie:</u>

- Alle relevante processen en posten
- Per proces en per post alle relevante risico's
- Voor alle onderkende relevante risico's een maatregel van interne beheersing benoemd
- Werkprogramma's - werkzaamheden

- VIC's zichtbaar uitgevoerd in aansluiting op het werkprogramma
- VIC's toereikend vastgelegd en gedocumenteerd
- Bevindingen en afwijkingen opgemerkt en gedocumenteerd
- Juiste conclusies ("audittrail")

VERSTEGEN
accountants en adviseurs

VIC als basis voor rechtmatigheid 2/2

Goede en volledige VIC is een belangrijke basis voor de rechtmatigheidsverantwoording van Montfoort :

<u>Vervolg gewenste situatie</u>

- Effect bevindingen en afwijkingen
- Voldoende (herstel)werkzaamheden
- Aanvullende werkzaamheden nodig?
- Afspraken en tijdplanning: SMART

Kwaliteit van de VIC van Montfoort van voldoende niveau
Verbeter- en ontwikkelpunten in “kop” en “staart”

VERSTEGEN
accountants en adviseurs

Normenkader

Alle relevante interne/externe (financiële) wet- en regelgeving van Montfoort

Relevante kaders voor de interne en externe controle (lokaal), onder meer:

- Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (ex art. 212 Gw)
  - ✓ Financiële verordening 212 is reeds geactualiseerd en zal later dit jaar nog verder worden aangescherpt
- Verordening controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie (ex art. 213 Gw)
  - ✓ Controleverordening 213 wordt begin 2024 geactualiseerd
- Verordeningen uit normenkader en bijvoorbeeld Treasurystatuut

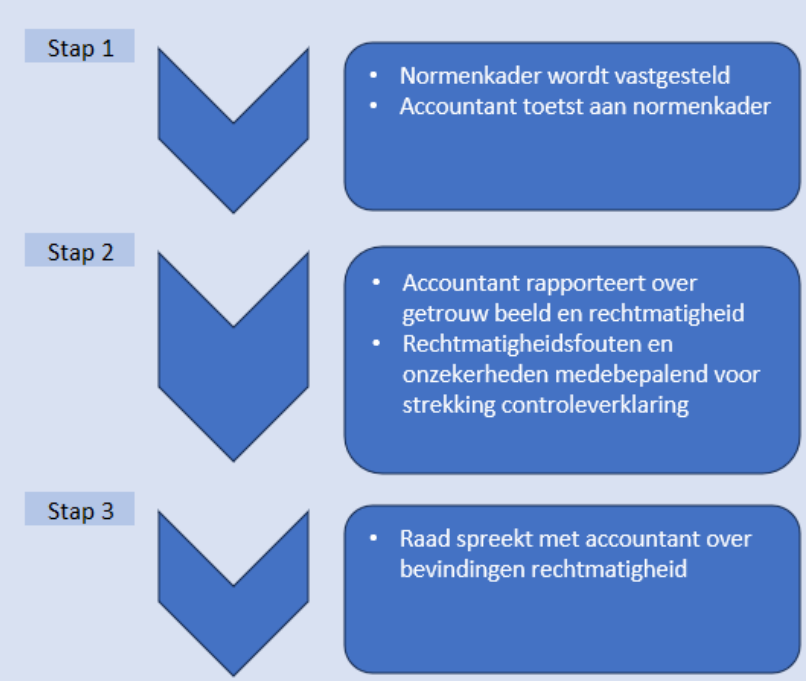
Relevante kaders voor de interne en externe controle (extern), onder meer:

- Europese richtlijnen, bijvoorbeeld regels die gelden voor aanbestedingen

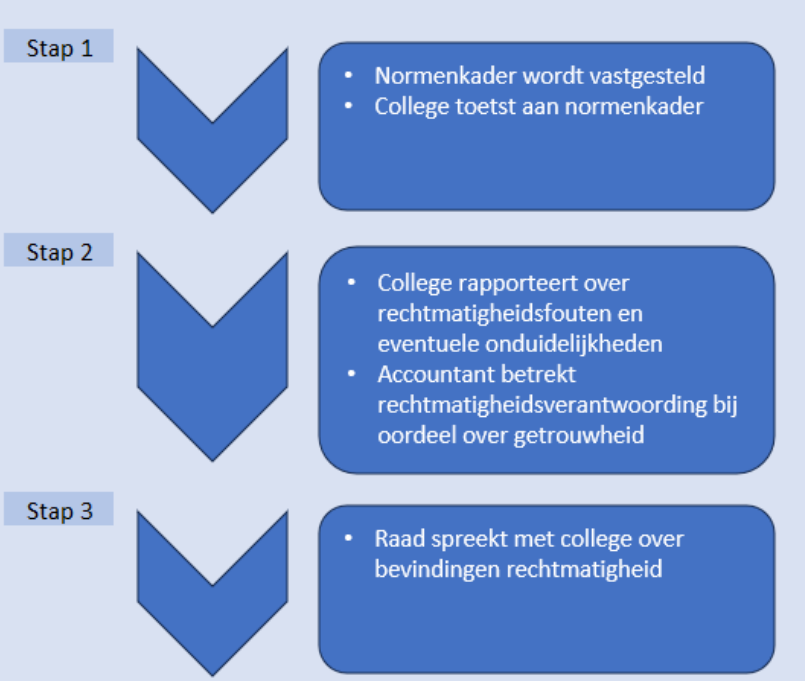
VERSTEGEN
accountants en adviseurs

Rechtmatigheidsverantwoording

Tot en met verslagjaar **2022**

Vanaf verslagjaar **2023**

VERSTEGEN
accountants en adviseurs

Rollen

Gemeenteraad

Kaderstellend en toetsend voor de rechtmatigheidscontrole … door het vaststellen van de bepalingen omtrent financieel beheer.

- Financiële verordening en controleverordening
- Controleprotocol accountantscontrole jaarstukken

College

Uitvoering binnen kaders en legt zelf verantwoording af

Verantwoordelijk voor o.a. VIC (Verbijzonderde interne controle)

VERSTEGEN
accountants en adviseurs

Belangrijk(st)e acties rechtmatigheid

Onderhanden (planning maart/april 2024)

- Actualiseren van de financiële verordening (art. 212 Gw)
- Actualiseren van de controleverordening (art. 213 Gw)
- Actualiseren van het controleprotocol (verwijzing naar normenkader)
- Toetsingskader 2023 in aansluiting op Normenkader 2023

Actualiseren, verder professionaliseren:

- Intern controleplan 2023
- Verbijzonderde Interne Controle 2023
- Treasurystatuut
- Frauderisicoanalyse & M&O beleid

VERSTEGEN
accountants en adviseurs

Rechtmatigheidsverantwoording

<u>Begrotingsonrechtmatigheid – op programmaniveau</u>

- Overschrijdingen van lasten: altijd onrechtmatig, maar kunnen ‘acceptabel’ zijn indien passend binnen het vastgestelde beleid van de raad, zoals:
  - Direct gerelateerde inkomsten die de lasten compenseren
  - Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling
- Onderschrijdingen van lasten en Onder- en Overschrijdingen van baten: onrechtmatig indien niet *tijdig* gemeld. Wat tijdig is hangt af van afspraken tussen het college en de raad. Mogelijkheden hierin zijn:
  - *Tijdig*: Voor eind van het boekjaar behandelen en vaststellen in de raad
  - *Tijdig*: Afwijkingen melden en toelichten bij de jaarrekening

VERSTEGEN
accountants en adviseurs

Rechtmatigheidsverantwoording

Veel onzekerheden door recentelijke uitingen, helderheid nodig!

- Invoeringsdatum verslagjaar 2023 (27 september 2022 Wet versterking decentrale rekenkamers aangenomen door de Eerste Kamer).
- Gemeentewet is aangepast, de accountantsnormen zijn niet aangepast
  - Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)
  - Normen afkomstig van Commissie Bedrijfsvoering en Auditing Decentrale Overheden (BADO)
- Tegen verwachtingen in Algemene Rekenkamer (AR) fundamentele bezwaren tegen de voorgestelde wijzigingen in het BBV en in het BADO.
- (Beoogde) wijzigingen niet definitief, accountantsnormen formeel ongewijzigd.
- Overleg Ministerie van BZK en de Algemene Rekenkamer noodzakelijk (wel/geen rechtmatigheidsverantwoording met ingang van verslagjaar 2023.

VERSTEGEN
accountants en adviseurs

Rechtmatigheidsverantwoording

Veel onzekerheden door recentelijke uitingen, helderheid nodig!

- Gemeenschappelijke regelen en gemeenten zijn opgeroepen om de rechtmatigheidsverantwoording “voort te zetten”
- Accountantscontrole leidt uiteraard tot oordeel over rechtmatigheid, vorm nog afhankelijk van overleg BZK en AR:
  - “indirect”: via getrouwheidsoordeel over de rechtmatigheidsverantwoording (beoogde nieuwe situatie met ingang van 2023)
  - “direct”: via rechtmatigheidsoordeel, zoals dat over de verslagjaren tot en met 2022 is gerapporteerd door de accountant.
- Aan accountants en ook aan Verstegen verzocht om te wachten met het afgeven van de controleverklaring bij de jaarrekening 2023.
- Controle Verstegen uitgaande van rechtmatigheidsverantwoording m.i.v. 2023

VERSTEGEN
accountants en adviseurs

Slot

Heeft u vragen en/of wenst u een nadere toelichting?

VERSTEGEN
accountants en adviseurs